

Kansalaisareenan puheenvuoro 11.11.2016

Kansalaisareena yhtyy hallituksen linjaukseen siitä, että kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä on parannettava keventämällä järjestöjä ja vapaaehtoistoimijoita koskevia hallinnollisia menettelyjä, ja tukemalla kansalaistoimijoiden yleisiä toimintamahdollisuuksia.

Kansalaistoimijoiden toimintaympäristö on vaikeutunut. Keskeinen muutossuunta liittyy julkisen vallan, elinkeinoelämän ja kolmannen sektorin rooleihin ja keskinäiseen asemaan. Kansalaisyhteiskunta joutuu yhä useammin sovittamaan toimintaansa yhteiskunnan muiden osa-alueiden toimintalogiikkaan ja pelisääntöihin. Kansalaistoimijoilta edellytetään yhä enenevässä määrin hankinta- ja juridista osaamista, mikä on pienille ruohonjuuritason toimijoille ylittämätön haaste.

Vapaaehtoistoimintaan liittyvä lainsäädäntö ja toimintatavat eivät vastaa ruohonjuuritason toimijoiden tarpeisiin eikä yhdenvertaisuus ja tasa-arvoisuus toiminnassa ja lain edessä toteudu.

Karkeana esimerkkinä on eri organisaatioissa toimivien vapaaehtoisten verotuksellisesti eriarvoinen asema. Kulukorvaukset ovat toisille verovapaita ja toisille toimijoille veronalaista tuloa riippumatta tehtävän luonteesta. Verottajan tekeillä oleva ohjelunnon tuo ensimmäisen kerran selkeästi kirjattuna tämän vapaaehtoistyön järjestäjän organisaatiomuotoon liittyvän, mutta vapaaehtoiisiin kohdistuvan eriarvoisuuden esille. - Vapaaehtoistyöhön onkin sovellettava Euroopan talous- ja sosiaalikomitean suosituksen mukaisesti vapaaehtoistyöntekijään perustuvaa tai hänen mukaansa suuntautuvaa lähestymistapaa (jotta varmistetaan vapaaehtoistyön laatu, vapaaehtoistyön tunnustaminen sekä vapaaehtoisten suojeleminen ja hyödyntämismahdollisuudet optimaalisesti ja ilman syrjintää).

Kannatamme lämpimästi ohjelmassa mainittuja uusia hankkeita:

- 1) Luodaan vapaaehtoistoimintaa koskeva palveluopas suomi.fi –sivustolle
- 2) Säätiöiden ja yhdistysten verokohtelua koskeva selvitys – osana selvitystä arvioidaan verovapaiden kustannusten korvausten soveltamisalan laajuutta sekä matkakustannusten enimmäismäärän riittävyttä
- 3) Maahanmuuttajat maaseudun arjessa -hankekokonaisuus
- 4) Vapaaehtoistyön edistäminen – Vapaaehtoinen 2017 - hanke

Käynnissä olevat hankkeet

- Uudistetaan lupa- ja valitusprosesseja ja kehitetään niitä koskevia sähköisiä palveluja
- Norminpurun yhteydessä näemme tärkeänä muun muassa, että tarkastellaan kriittisesti työvoimahallinnon nykykäytäntöä siitä, että työttömän turvataksaan työttömyysturvansa jatkuvuuden, on pyydettävä etukäteen lupa vapaaehtoistyölleen työvoimaviranomaisilta

Rahankeräyslain uudistamisen esiselvitys

- Näemme erittäin tärkeänä uudistuksen ja toivomme mahdollisimman liberaalia järjestelmää kuten esimerkiksi Ruotsissa, jossa omavalvonnalla ja sopimusperusteitse turvataan lahjoittajien asema